

Jméno studenta: Eliška Rojíková	Obor studia: Psychologie a speciální pedagogika
POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
Název bakalářské práce: Psychická pohoda/distres matky a zdraví dítěte v prvním roce věku	
Vedoucí: PhDr. Helena Franke, Ph.D.	
Oponent: doc. PhDr. Irena Smetáčková, Ph.D.	
<p>Studentka předkládá k obhajobě svou bakalářskou práci na téma „Psychická pohoda/distres matky a zdraví dítěte v prvním roce věku“. Ve své práci se dotýká aktuálního tématu a tím je psychosomatika, tedy vztah somatického zdraví a psychosociálních faktorů v rodinném prostředí.</p> <p>Název BP odpovídá obsahu. Práce je dělena na teoretickou a empirickou část a je logicky členěna do kapitol, které se vztahují k tématu a jsou relevantní vzhledem k empirické části. Empirická část převažuje nad teoretickou a to s ohledem na rozsáhlé množství dat, které se autorce podařilo získat. V teoretické části studentka vymezuje problematiku psychosomatiky a zaměřuje se na stonání a nemoci v rodině. V dalších kapitolách charakterizuje fáze prenatálního i postnatálního vývoje, které jsou z hlediska zdraví popisovány jako důležité faktory. Věnuje se i mateřství, jeho náročnosti a vlivu stresu. Dále autorka poskytuje podrobný přehled nemocí, které se typicky vyskytují v prvním roce věku dítěte.</p> <p>Studentka prokázala znalost základní odborné literatury v problematice psychosomatiky a raného dětského věku. Kapitoly na sebe dobře navazují.</p> <p>V empirické části studentka stanovuje hned několik cílů BP. Vymezuje jasně výzkumné otázky a k nim relevantní hypotézy. V rámci výzkumu studentka předložila respondentkám několik dotazníků, které kvantitativně zpracovala. Statistickou analýzu doplnila ale i třemi kazuistikami, které dobře dokreslují pestrost výzkumného vzorku.</p> <p>Oceňuji velikost výzkumného vzorku, který se studentce podařilo v relativně krátkém čase získat. Za určitý limit považují oslovení respondentek prostřednictvím internetu, čímž došlo k určitému zúžení vzorku. Ochota se do výzkumu zapojit může být na tomto místě také určitým limitem.</p> <p>Studentka sbírala data prostřednictvím dvou převzatých dotazníků a dvou, které sama pro účely práce vytvořila.</p> <p>První dotazník autorky se zaměřil na získání spíše identifikačních údajů o rodině, jejím modelu a rodinné anamnéze. Druhý dotazník monitoroval nemocnost dítěte. V dalších dvou dotaznicích hodnotily matky sebe. V prvním své subjektivní prožívání frekvence a míry nepříjemnosti specificky rodinných povinností a ve druhém hodnotily vlastní psychickou pohodu.</p> <p>Studentka zpracovala data kvantitativně. Provedla potřebné statistické analýzy a data prezentovala v přehledných tabulkách a grafech. Svá zjištění reflektuje ve vztahu k dosavadnímu poznání v diskusi.</p> <p>Zjištění: Studentka zjistila, že většina respondentek žije v partnerství (v úplných rodinách) a respondentky prožívají své mateřství spíše šťastně a spokojeně. Matky referují spíše o lepší psychické pohodě. Míra nepříjemnosti rodičovských povinností roste s počtem dětí v rodině. Tedy výchova většího počtu dětí je pro matky náročnější. Studentka přináší evidenci o tom, že</p>	

„na četnosti a intenzitě „otravnosti“ rodičovských těžkostí se podílí kromě opory prostředí také temperament dítěte“. Studentka dále přináší data o tom, že v osobní anamnéze dětí dochází k řetězení zdravotních rizikových faktorů (IVF, císařský řez, nižší Apgar skóre, alergie v kojeneckém věku).

Autorka ve své práci uvádí, že „děti matek s různou psychickou pohodou se nelišily v nemocnosti během prvního roku života“ a ani ve frekvenci návštěv pediatra. „Toto zjištění nekoresponduje s výsledky Sandalla (2008), který poukázal na souvislost postnatální deprese a častější návštěvy pediatra.“ Autorka interpretuje odlišné výsledky s odkazem na specifika výzkumného vzorku, který není reprezentativní a celkově vykazuje vyšší spokojenost.

Naopak „Vnímaná intenzita „otravnosti“ souvisí, i když **slabě**, s nemocností dítěte, jakožto výskytem symptomů a návštěvami lékaře. Matky, které se cítí více zatěžovány mateřskými povinnostmi a náročnými situacemi, tedy častěji navštěvují lékaře a jejich děti mají více symptomů onemocnění. Možná jejich častější návštěvy lékaře souvisí s hledáním sociální podpory“. Na druhou stranu se dá předpokládat, že péče o opakovaně nemocné děti je více zatěžující. Tento vztah by bylo vhodné prozkoumat v rozhovorech s matkami.

Přestože získaná data neprokázala, že by „Nemocnost jako obecná proměnná“ souvisela s psychickou pohodou matek a jen slabě souvisela s intenzitou rodičovských „otravností“ ukázalo se, že **horší psychická pohoda matky byla asociována s výskytem alergie a vyrážky u dítěte. Z výsledků také vyplývá, že čím vyšší hodnoty matky vykazovaly v intenzitě „otravnosti“, tím častěji se u dětí objevila vyrážka, a zvláště pak atopická dermatitida. Alergická onemocnění, kam lze zařadit i atopickou dermatitidu, souvisí se stresem matky v období těhotenství a ranně postnatálním obdobím (Polloni et al., 2015)“.** Toto zjištění považují za cenné a za inspirativní pro další výzkum.

Celkové hodnocení průběhu práce:

Velice bych chtěla ocenit zájem a pracovní nasazení studentky po celou dobu zpracovávání daného tématu. Studentka se dobře orientovala v odborné literatuře a prokázala velice dobré badatelské uvažování. Rovněž disponuje dobrými technickými schopnostmi (příprava elektronického dotazníku). Za velmi dobré považují její znalosti z oboru statistiky. Studentka byla schopná se vypořádat s řadou metodologických překážek, které se během výzkumu objevily. Původní záměr byl porovnávat údaje o zdraví dětí z ordinací pediatrů s hodnocením rodinného klimatu obou rodičů. Tento záměr ale nemohl být vzhledem k ochraně osobních údajů a k metodologické náročnosti uskutečněn. Použité kvantitativní metody pomohly obecně zmapovat problematiku somatického zdraví a psycho-sociálních okolností v rodině. Ukazují na faktory, které mohou být podrobněji kvalitativně prozkoumány. Jsou inspirací pro další plánování výzkumu v této oblasti.

Otázky pro studentku:

1. Jakou metodologii by studentka volila v případném pokračování studie?
2. Co identifikuje jako protektivní a rizikové faktory ve vývoji somatického zdraví dětí zkoumané skupiny?

Doporučení práce k obhajobě: Doporučuji práci k obhajobě.*

Návrh hodnocení (stupeň ECTS):

Datum: 24. 5. 2018

Podpis: Franke

